

MOŠČANSKA



SKUPNOST

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL MOSTE

LETO I.

NOVEMBER 1960

ŠT. 4

Ob 29. novembru Dnevu Republike

Narodnoosvobodilni boj jugoslovanskih narodov, ki se je od vsega začetka leta 1941 vedno bolj razplamteval, po svoji vsebini pa prerasel in prerasel v zmagovito zaključeni del socialistične revolucije, je bil nujna posledica nevzdržnih ekonomskih ter iz njih izvirajočih socialnih razmer delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva kot rezultata izkoriščajočega kapitalistično-buržoaznega vladajočega režima v stari Jugoslaviji. V petletnih nenehnih spopadih s sovražniki vseh barv z najrazličnejšimi svetovnonazorskimi, kontrarevolucionarnimi in religiozno špekulativnimi nameni je bila skovana bratska enotnost vseh jugoslovanskih narodov, med katerimi je vladajoča monarhofašistična klika zaradi lastnih interesov tako načrtno razpihovala nacionalno nestrpnost. V tej dobi, ko je širom po domovini krvavelo in izkrvavelo sto tisoče borcev-revolucionarjev in ko je na desetisoče drugih rodoljubov umiralo v fašističnih koncentracijskih taboriščih, so bili položeni temelji nove Jugoslavije in njene današnje družbeno-politične ureditve.

Zgodilo se je 29. novembra leta 1943 na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu. Sedemnajst let je že od tedaj, ko je to najvišje predstavniško telo v imenu vseh naših narodov sklenilo, da se še odločneje nadaljuje boj proti vsem sovražnikom, okupatorjem in klikam stare izkoriščevalske izdajalske vladavine ter drugim izdajalcem ter za novo, neodvisno Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo — za ljudsko demokracijo in enakopravnost narodov. Ta in vsi drugi zgodovinski revolucionarni sklepi, sprejeti na II. zasedanju AVNOJ, so še močnejše spodbudili osvobodilno zavest borečih se množic, dvignili njih moralo in udarno moč enot NOVJ. Sovražnik je doživljal poraz za porazom, dokler ni bil leta 1945 dokončno premagan. Tujec-okupator je bil pregnan iz dežele in delovno ljudstvo je postalo sam svoj svobodni gospodar.

Težka so bila prva poveljna leta in v nekem smislu celo težja kot sam narodnoosvobodilni boj. Treba je bilo ne le obnoviti že pred vojno zaostalo in med vožno uničeno gospodarstvo temveč tudi odločno preiti na pot industrializacije in elektrifikacije, na pot hitrega tehničnega in ekonomskega napredka ter tako dvigniti deželo iz agrarno zaostale v industrijsko razvito. V tem pogledu so bili doseženi taki ogromni uspehi, kakršnih ob enakih pogojih v poveljni dobi ni dosegla nobena druga dežela.



Moste se spreminjajo iz dneva v dan. Povsod nastajajo novi objekti in stanovanjske zgradbe Foto Zaplatil

Perspektivni gospodarski razvoj

Vzporedno z velikimi prizadevanji za krepitev ekonomske moči dežele in ob premagovanju mnogih težav, navrženih od zunaj, ni bila nikoli zanemarjena skrb za proučevanje in praktično uveljavljanje takega sistema notranje družbeno-politične ureditve, ki ne le omogoča, temveč tudi nalaga dolžnost slehernemu državljanu, da po svojih fizičnih in umskih sposobnostih sodeluje pri urejanju skupnih družbenih vprašanj in po svobodno izvoljenih predstavnikih uveljavlja načelo ljudske samovlade. To je ena izmed osnovnih, neprecenljivih revolucionarnih pridobitev, ki se vedno bolj utrjuje in razvija, po svoji družbeno-politični vsebini, pogojeni z materialnimi interesi, pa prerasča v široko družbeno samoupravljanje, sloneče na čvrsti socialistični zavesti državljanov.

Široko zasnovan in na mnogih področjih že temeljito uveljavljen sistem družbene samoupravnosti zato ne pomeni nič drugega kot eno izmed demokratičnih oblik, preko

katere državljani praktično uveljavljajo pravico soodločanja o skupnih družbenih zadevah. In ker je to državljanska pravica, ta pa je nujno v neposredni zvezi z dolžnostmi, potem je jasno, da se soodločanje povezuje tudi z odgovornostjo. Generacija, ki je pod vodstvom Partije v krvavi revoluciji rušila staro, ni le izbojevala, priborila oblasti delovnega ljudstva, marveč je prevzela tudi dolžnost in odgovornost, da bo ta oblast v pravem pomenu besede prerasla v resnično ljudsko samoupravo. Ta že sprošča in bo še bolj sprostil pobudo ljudskih množic ter vzbudila njihov interes. Seveda bo to dolgotrajen proces družbenih gibanj in razvoja. Kolikor močnejše pa bodo zavestne družbene gibalne sile, kolikor učinkovitejši bo vpliv teh sil na ta razvojni proces, toliko hitreje se bodo teoretične zasnove, katere je dosedanja praksa že potrdila, pretvorile v objektivno popolno družbeno stvarnost.

Vedno bolj narašča vloga neposrednih proizvajalcev v podjetjih pa tudi delavcev v najrazličnejših negospodarskih dejavnostih. Nuja je pri tem vedno večja aktivnost, vedno globlje sodelovanje čimvečjega števila neposredno ali posredno prizadetih ljudi pri obravnavi celotnega družbenega razvoja v območju komune. Ne gre pa pri tem pozabljati, da je treba obravnavati problematiko komune na vseh področjih čimbolj kompleksno, celovito glede na potrebe in v skladu z resničnimi zlasti lastnimi materialnimi možnostmi. Sistematične razprave o perspektivnem družbenem planu dobivajo tako tisti poudarek in pomen, ki sta ju nakazala V. kongres SZDL Jugoslavije ter nedavno tega tudi plenum SZDL Slovenije. V prihodnjih petih letih bo tako še bolj kot doslej prišla do izraza aktivnost komune kot temeljne enote družbene skupnosti proizvajalcev.

Mnogo je pozitivnega v tem, da bo pri obravnavanju komunalnih problemov sodelovalo kar najširše

P. P.

(Nadalj, na 2. str.)

Perspektivni gospodarski razvoj

O zborih volilcev v naši občini

(Nadalj. s 1. str.)

število ljudi. Če bodo namreč sistematične razprave res vsestranske, proizvajalcev ne bo treba prepričevati, da je večji ali manjši napredek njihove komunne odvisen od njih samih, od maksimalnega izkoriščanja razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti in od čim bolj racionalne uporabe ustvarjenih sredstev. Seveda zahteva taka sistematična razprava trdnih temeljev in temeljite organizacijske priprave. Gospodarska problematika na enotnem področju komunne pa je tako široka, da je nujno pritegniti k razpravam in sodelovanju tudi strokovnjake s posameznih področij, ki bodo s svojim strokovnim znanjem lahko mnogo pripomogli k rešitvi posameznih problemov. Tu bi se omejili le na nekatere najvažnejše podatke, ki naj nakazujejo osnovne značilnosti perspektivnega gospodarskega razvoja v letih 1961 do 1965.

Že pri sprejemanju družbenega plana za leto 1960 je bila nakazana možnost, da bo uspešno zaključen petletni plan za razdobje 1957 do 1961 v tekočem letu. To se je še bolj utrdilo ob analizi poslovanja gospodarskih organizacij v I. polletju tekočega leta, ki že kar jamči uspešno realizacijo petletnega družbenega načrta naše občine v omenjenem roku. Uspehi v gospodarskih panogah posebno v industriji pa dajajo tudi trdno osnovo izhodišču za nov petletni družbeni načrt v obdobju 1961—1965. Prvi osnutki predlogov za družbeni perspektivni načrt v posameznih gospodarskih organizacijah dokazuje-

jo, da so le ti sestavljeni z bolj optimističnimi predvidevanji kot katerekoli leto doslej. Po prvem obračunu in oceni celotnega gospodarstva, to je vseh gospodarskih panog, družbenega sektorja, bo znašal družbeni bruto produkt v letu 1965 36.357 milijonov dinarjev, to je v primerjavi z letom 1960 118 odstotkov več.

S takim porastom bruto dohodka se bo dvignil tudi narodni dohodek, osnovno merilo in dokaz gospodarske moči vsake komunne, od 5 milijonov 817 tisoč din v letu 1960 na 13 milijonov 670 tisoč din, torej za 135 odstotkov. Osební dohodki bodo porastli za 66 odstotkov, kar je tudi v skladu s povečanjem delovne sile; število 5722 zaposlenih v letu 1960 se bo dvignilo v letu 1965 na 8291 ali za 45 odstotkov. Vsa ta povečanja so odvisna od nenehnega dvigovanja produktivnosti dela, v veliki meri pa tudi od novih investicij, ki so nujno potrebne v večini gospodarskih organizacij na področju naše občine: osnovna sredstva v vseh panogah gospodarstva so že dokaj dotrajana ter predstavlja njihova vrednost samo še 37 odstotkov nabavne vrednosti. Zato je predvideno, da bo v razdobju 1961—1965 vloženi 25.508.000.000 din kot investicije v osnovna sredstva. Seveda predvideni uspehi ne bodo enaki v vseh gospodarskih panogah. Izreden porast je pričakovati posebno v industriji, kateri bo porasel družbeni bruto produkt od 10,168 milijonov dinarjev v letu 1960 na 26,975 milijonov dinarjev v letu 1965, kar znaša 165 odstot-

kov. Ta dokaj velik skok v industrijski proizvodnji je seveda vezan na nove investicije. Tako je predvideno, da bo v industriji vloženi v razdobju 1961 do 1965 skupno 20,272 milijonov dinarjev za izgradnjo novih objektov, za rekonstrukcijo in nabavo opreme. Največji del odpade pri tem na izgradnjo toplarne za katero bo investiranih 9,717 milijonov dinarjev; slede ji Kemična tovarna z 2,796 milijoni dinarjev, Izolirka s 1,351 milijoni, Saturnus z 875 milijoni in Tovarna kleja s 3,749 milijoni dinarjev. Vse te investicije bomo črpali predvsem iz sredstev sredstev, delno tudi iz sredstev ostalih teritorialnih enot. Vzporedno z investicijami v industriji in z izgradnjo novih stanovanjskih kapacitet pa bodo vložena znatna sredstva tudi v objekte, ki naj pripomorejo k povečanju standarda prebivalstva moščanske komunne. Tako bodo dograjeni zdravstveni dom, šola na Kodeljevem, trgovski dom, dva potrošniška centra, športni objekti na Kodeljevem in nov obrat družbene prehrane.

Iz vsega tega je razvidno, da zagotavlja razvoj posameznih gospodarskih panog v razdobju 1961 do 1965 znatno povečanje ekonomske moči občine Ljubljana-Moste.

Ker je še dovolj časa do sprejetja perspektivnega plana bo razprava o konkretnih nalogah in vprašanjih lahko bolj obširna ter se bodo tako lahko izoblikovala konkretna navodila in sklepi, po katerih bo mogoče dokončno sestaviti družbeni načrt moščanske občine za razdobje 1961—1965.

Nedvomno so zbori volilcev najboljše in najbolj neposredna oblika sodelovanja volilcev pri upravljanju občine. Zato je vsaj na prvi pogled toliko bolj nerazumljiva slaba udeležba volilcev na njih. V zadnje mčasu se je sicer udeležba nekoliko povečala, vendar s tem ne moremo biti zadovoljni. Bolj zadovoljni smo lahko z razpravami, ki so na nekaterih zborih prav živahne in tudi kvalitetne. Če iščemo razloge slabe udeležbe bomo kaj hitro lahko ugotovili, da volilci niso bili obveščeni, da dnevni red zbora ni bil posrečeno izbran, da na prejšnjih zborih volilcev snov ni bila dobro pođana itd. Pri tem ne smemo pozabiti, da želiyo volilci na vprašanja, predloge ali sklepe tudi odgovore, ki bi jih morali odborniki podajati na prihodnjem zboru volilcev. To vse so več ali manj tehnične pomanjkljivosti, katerih odprava pa bi nedvomno vplivala na boljši obisk in razpravo zborov volilcev.

Poleg tega smatram, da bi se volilci mnogo bolj aktivno udeleževali razprave če bi bili zbori volilcev organizirani po manjših volilnih enotah ne da jih razen v izjemnih primerih — združujemo. V velikem prostoru in večjo maso ljudi se ljudje ne sprostitjo — se boje — razen standardnih diskutantov.

K temu bo brez dvoma prispevala »Moščanska skupnost« kjer bodo objavljeni najvažnejši dogodki družbeno-političnega gospodarskega kulturno-prosvetnega in socialno zdravstvenega značaja s področja naše občine. Na ta način bodo imeli volilci priliko spoznati se s problematiko občine ter bodo na zborih volilcev lahko razpravljali o konkretnih pripombah ter predlogih.

Se enega problema bi se želel dotakniti v zvezi z zbori volilcev. S pospešeno stanovanjsko izgradnjo se je število naših občanov s priselitvijo novih družin močno povečalo. Ugotavljamo pa, da se ti novi občani in volilci v redkih izjemami niso vključili v našo moščansko skupnost — nikjer jih ni videti. Smatram, da jim družba ni dala novih udobnih stanovanj v več milijonski vrednosti zato, da se bodo pred njo zapirali vanje. Vprašanje je sicer če smo storili vse, da bi jim olajšali vključitev v to našo skupnost.

Zbori volilcev v proizvajalskih skupinah predstavljajo poseben problem. Tu v večini primerov ni udeležba osnovni problem, pač pa nezainteresiranost volilcev za problematiko, ki se na njih obravnava. Vsekakor je tudi tu vprašanje če smo sestavili primeren dnevni red. Tu moramo upoštevati, da večina v Mostah zaposlenih ne staneje v Mostah in zaradi tega niso tako živo zainteresirani za problematiko občine, vsekakor pa so zainteresirani na problematiki in nadaljnemu razvoju njihovega podjetja.

Iz teh razlogov bi bilo treba razprave na zborih volilcev v proizvajalskih skupinah približati interesu volilcev pa bodo razprave tudi tu živahnejše, poleg tega pa bomo na ta način tudi ite volilce postopoma zainteresirali za reševanje mnogih splošnih občinskih problemov.

Naša šola stoji ob Zaloški cesti. Stara je približno petdeset let. Ime nosi po svojem nekdanjem učencu heroju Maksu Percu. Dokaj veliko šolsko poslopje obdajata cvetlični vrt in dvorišče, na katerem se v odmorih, seveda le ob lepem vremenu, prijetno sproščamo.

Na šoli je trinajst učilnic, ki sprejemajo dnevno okoli tisoč učencev. Tu se srečujemo od sedme ure zjutraj pa do poznih večernih ur učenci osnovne šole z dijaki VI.

V naši šoli je pretesno

gimnazije ter s slušatelji večerne šole. Mnogo nas je, premnogo. Da se vsi lahko učimo, imamo pouk v treh turnirih. Res ni prijetno vstajati tako zgodaj, zlasti v zimskih dneh ne, ko nas bo mraz stresal prav do kosti. Tisti, ki začenjajo pouk ob enajsti uri, so še večji revčki. Njihovo kosilo je še vedno

postano. Nam vsem skupaj pa primanjkuje zraka, kajti učilnic ne moremo vedno prezračiti. Med poukom morajo biti ozna zaradi cestnega trušča vedno zaprta. Tako preostane za zračenje le še nočni čas oziroma zgodnje jutranje ure, ko je v Ljubljani ozračje prenasičeno z meglo. Zaradi vsega tega komaj čakamo otvoritve nove šole na Kodeljevem, ki v njej pod večšim vodstvom gradbenega odbora izvršujejo že obrtniška dela.

Kljub pomanjkanju prostora pa je življenje na naši šoli močno razgibano. Pionirska organizacija ima razne krožke, ki jih obiskuje okoli štiri sto pionirjev in pionirk. Oba pevska zbora večkrat poslušamo po radiu. Tudi šolsko zadrugo imamo, vendar letos ni bila toliko uspešna, kot smo pričakovali. V bodoče bomo morali ravnati bolj smotno in saditi rajše kulturne rastline, ki ne zahtevajo tolikšne nege.

Tudi na naše želođčke šolsko vodstvo ne pozablja. Dnevno dobivamo kalorično malico, za katero prispevamo mesečno po 400 dinarjev, socialno šibki pa le po 100 din. Razliko za malice, ki so v resnici dražje, plača ObLO Moste.

Še marsikaj lepega in veselega bi lahko napisala o življenju v naši šoli. Vendar bi za sedaj samo na kratko ugotovila: na naši šoli je kljub težavam, ki nastajajo zaradi majhnega števila učilnic in prevelikega števila učencev, zares lepo.

Duřanka Brezovec,
osn. š. Maksu Perca

Še ena nova ambulanta v občini Moste



V komunalnem podjetju Javna skladišča je bila pred kratkim otvorena nova zdravstvena ambulanta, ki služi podjetju in bližnji okolici. Prostorji ambulante so moderno opremljeni; ambulanto pa pristejajo med najlepše v občini Moste. — Ambulanto je v celoti zgradilo podjetje Javna skladišča s svojimi sredstvi

Foto Zaplatil

Strašek Vili

DPM Zelena jama je zborovalo

Društvo prijateljev mladine Zelena jama je imelo 10. novembra svoj občni zbor. Iz poročila društva so razvidni uspehi dela, ki smo jih dosegli pri vzgoji in zaščiti mladine tega predela.

Posebno pozornost je društvo posvetilo otrokom tistih staršev, kjer sta zaposlena oče in mati. Izven doma se zaposluje vedno več žena, s čimer se dviga življenjski standard družine, pa tudi sicer se žene zavedajo, da so z revolucijo izbojevale pravico do udejstvovanja na vseh področjih našega življenja. Zato je razumljiva skrb ne-le DPM, ampak celotne družbe za otroke, ki so ostali brez potrebnega varstva in vzgoje.

V zadnjem obdobju so bili ustanovljeni domovi, igrišča, vrtci za predšolske in šolske otroke, jasli, sedaj pa se v okviru stanovanjske skupnosti pojavljajo blokovne sobe ali kombinirane otroške ustanove.

DPM je prevzelo tudi skrb za varstvo otrok na igrišču od maja do novembra. Vsek dan nadzorujejo tu otroke 3-4 varuške. Zadolžene so za razdeljevanje malic, za prvo pomoč v nezgodah, za vzdrževanje igrišča in tako dalje. Letos smo prvič uspeli z organizirano varstveno službo in vzgojnim delom na igrišču. Za otroke mater, ki so bile iz nujnih vzrokov zadržane, je odgovarjala posebna vzgojiteljica. Za vsakokratno varstvo so prispevale matere po 10 dinarjev. Na ta način je bilo oddanih v varstvo 257 otrok. Začetek je že tu, toda morali ga bomo še razvijati.

Delo varušek na odprtem in tako velikem igrišču ni lahko. Zahteva neprestano pozornost in aktivno delo. Poizkusili smo tudi s samoupravo pionirjev, kar pa zaradi premajhne pomoči odraslih še ni rodilo znatnih uspehov.

Poleg skrbi, ki jo društvo posveča otrokom zaposlenih mater, pa je naloga društva tudi pomoč družinam, katerih otroci so socialno, zdravstveno, zlasti pa moralno in vzgojno ogroženi. Tu so člani društva navezali osebne stike s starši prizadetih otrok in sodelovali skupno s socialnimi organi občine. Tako so pomagali marsikateremu otroku premostiti težave in stopiti v vrste poštenih državljanov.

Društvo je vodilo skrb za vzgojo kadra za vse vrste vzgojne dejavnosti. Varuške so hospitirale v predšolskem vrtcu, tovarišice pa, ki so delale z družinami, so obiskovale razna predavanja in seminarje, ki jih je organiziral občinski ljudski odbor.

V bodoče si bodo žene, ki imajo veselje iz vzgojnimi delom, lahko na Srednji vzgojiteljski šoli, kjer je odprt oddelek tudi za odrasle, pridobile strokovno znanje za vzgojiteljice v otroški varstveni ustanovi stanovanjske skupnosti.

Poleg ostalih nalog je DPM vse leto skrbelo in lepo izvedlo praznovanja otroških praznikov od novejše jelke do Dneva mladosti. V to delo je bilo vloženo mnogo truda, vendar zaradi premajhne podpore ostalih društev ni bilo dovolj zaželenih uspehov.

Praznik Dneva mladosti naj bo v bodoče praznik stanovanjske skupnosti, vseh ustanov in društev,

ki se bavijo z vzgojo otrok.

Na občnem zboru smo sprejeli vrsto sklepov. Nekateri so bili nakazani že v poročilu, druge smo sprejeli med razpravo.

Misliti moramo na gradnjo preprostih, manjših igrišč na dvoriščih večjih stanovanjskih blokov in jih tako približati družinam. Naše društvo je že odstopilo del sredstev za opremo takega igrišča v Bavdkovi ulici.

Našo bazo za letovanje na Visokem bi bilo dobro za krajšo dobo zamenjati z drugim krajem, ker je praksa pokazala, da otroci ne hodijo radi vedno v isti kraj. Tu mislimo predvsem na starejšo mladino, medtem ko bi manjši otroci, ki še niso letovali na Visokem, lahko še hodili tja. Sem se bo vključilo tudi idomače društvo Partizan, ker jim v bodoče okrajna zveza Partizana ne bo nudila prostorov za taborenje.

Pokazala se je potreba po ustanovitvi vzgojne posvetovalnice v občini, kjer bi matere iskale nasvetov, do katerih zljaj težko pridejo, saj morajo po 3 tedne in še več čakati, da pridejo na osrednji vzgojni posvetovalnic in vrsto. Ob tej posvetovalnici bi se razvila sčasoma tudi posvetovalnica za usmerjanje otrok v poklice, s čimer bi ustregli staršem in mladini.

Zaradi slabe držbe otrok in pogostih slučajev ploske noge želimo v Mostah organizirati tudi ortopedsko telovadbo, saj je poliklinika preobremenjena s takimi telovadci in tudi preveč oddaljena za naše otroke.

Za prirejanje ekskurzij, izletov in odhajanja otrok na letovanje bi rabili občinski šolski avtobus, ki bi se kmalu izplačal, olajšal pa bi tudi delo marsikateremu organizatorju, kadar bi hotel učence popeljati v določene kraje.

DPM se strinja s predlogom, da bi Pokopališko ulico opremili s prepotrebnimi prometnimi znaki, ker je na tej cesti vedno hujski promet in je bilo že dovolj nesreč.

Ker se dosedanja predsednica društva Kat iKušar v najkrajšem času izseli iz naše občine, smo se ji ob zaključku zbora v imenu vsega članstva zahvalili za njeno nesebično delo, saj je znala pritegniti mnogo žena, ki so dosegle pod njenim vodstvom res vidne uspehe.

Na novem mestu ji želimo veliko sreče, zadovoljstva in nadaljnjih uspehov.

Draga Trobiš

V našem domu

Mnogo učencev šole Maksa Perca obiskuje dijaški dom. Posebno radi so v domu tisti, katerih starši so zaposleni. Upam, da so vsi kakor tudi jaz zadovoljni v tem dijaškem domu, saj je to naš drugi dom. Tovarišice nas navajajo na delo in disciplino. Tako si pridobivamo znanje in disciplino za bodoče življenje.

Dnevni red je v šolskem domu takle: Zjutraj ob osmih se prične učna ura. Do enajste ure mora vsak učenec ali dijak napisati nalogo in urediti vse potrebno za šolo.

Na šoli Maksa Perca teče pouk v treh izmenah, zato tovarišica v domu pravočasno poskrbi, da tudi učenci srednje izmene pravočasno

Šolska zadruga osnovne šole Vide Pregarčeve je zelo delavna

Morda se še danes marsikje slišijo pikre pripombe, češ da je šolska reforma bolj na papirju in da jo je v praksi bolj malo čutili. Res pa je, da vsi do sedaj doseženi uspehi, ki so vse prej kot skromni, kažejo na polno upravičenost nove šolske reforme.

Nova reformirana šola naj bi ne dajala učencu le suhoparnega teoretičnega znanja, ki je včasih daleč od potreb in sodobnih utripov življenja v socializmu, temveč naj

Delo zadruge Osnovne šole Vide Pregarčeve se razvija v glavnem na šolskem vrtu na 18a veliki zadružni njivi in v zadružni delavnici. V proizvodno delo so vključeni vsi učenci, v prvi vrsti pa zadružniki.

Letos smo beležili večji uspeh kot lani: lepo zdravo povrtnino, ki smo jo prodali šolski kuhinji. Naš dobiček: 100.000 din.

Naša zadruga je vključena v tekmovanje z vsemi zadrugami v



Mladi člani šolske zadruge pri delu na šolskem vrtu

bi učencu posredovala predvsem široko praktično znanje, združeno s spoznanji o družbenih dogajanjih. In prav razvoj šolskih zadrug s svojo široko dejavnostjo mora in mora postopoma in nevsiljivo uvajati otroke v različne načine proizvodnje.

Bogat vpliv in pomen šolske zadruge smo spoznali tudi na naši šoli, kjer zadruga uspešno deluje. Ze prvi uspehi so pokazali, da je delo v šolski zadrugi res izredno posrečena oblika dela. To zlasti potrjuje veliko zanimanje naših učencev - zadrugarjev in njihova vnema pri delu.

Naša šolska zadruga je postala sestavni del učencevega zanimanja in delovanja. Zadrugarji si pri zares preudarnem delu v zadrugi neprestano nabirajo za življenje tako potrebno praktično znanje. Njihovo skupno delo jih zbližuje.

Jugoslaviji. Zavedamo se, da bi znaga na tem tekmovanju pomenila velik uspeh za našo šolo in zato smo se resno oprijeli dela.

V posebno veselje nam je bila ureditev malega šolskega živalskega vrta z veliko pličnico. Tu je sedaj prav živahno in nekateri učenci lepo skrbje za prehrano mnogoterih kljunčkov, raznih ptic in za lačne želodčke drugih živalic.

Naša zadruga ima že tudi prve bogate izkušnje na področju tehničnega izobraževanja. V naši delavnici izdelujemo razne kovinske košarice za sadje, stojala za revije, za cvetice, razne svetilke in druge izdelke. Izračunali smo, da moramo ustvariti naši zadrugi vsoto 150.000 din. Z njo bomo krili stroške za lep televizijski aparat, ki že zabava naše učence v šolski jedilnici.

Omenim naj še to, da je po našem mnenju nujen nakup raznih strojev, ki jih potrebujemo za uspešnejše in hitreje delo v delavnici. Naša zadruga povezuje tehnično izobraževanje s potrebami življenja, a tudi s potrebami naše šole.

V načrtu imamo še lepe nagrade za one učence, ki se prav posebno odlikujejo pri delu in so pravi oblikovalci svojega življenja.

Reformirana šola je prinesla globoke spremembe v vzgoji in izobraževanju. Naše delo je vsakdanja sveža naloga, ki ni dokončno rešena. Naše delo je ustvarjalno in šolska zadruga je v vseh pogledih koristna ustanova. Naši uspehi so že vidni in poleg pomoči, ki nam jo radi nudijo naše družbene organizacije, bomo še sami skušali ustvariti sebi in drugim še več materialnih sredstev.

Rastislav Puh,

5 c osn. š. Maksa Perca

Koman Elizabeta

Perspektive Kemične tovarne v Mostah

Kemična tovarna v Mostah je bila zgrajena 1907. leta za predelovanje boksita v glinico. Zaradi majhne kapacitete (6800 ton letno), zastarelega tehnološkega postopka in iztrošenosti opreme je postala tovarna kmalu nerentabilna in nepotrebna. Zlasti se je to pokazalo po drugi svetovni vojni, ko so začeli graditi velike tovarne za proizvodnjo glinice z letno kapaciteto od 100.000 do 900.000 ton, v katerih lahko boksit predelujejo hitreje in ceneje. V primerjavi z današnjim nivojem svetovne produkcije glinice se smatra tovarna s

Zgraditev obratov za poliamidni filament bi naj potekala v dveh fazah: v prvi bi iznašala letna produkcija filameta 1.127 ton, v drugi pa bi se ta produkcija podvojila in uvedli bi še proizvodnjo korda in poliamidnega prediva, ki sta neobhodno potrebna za domačo industrijo gume.

Realizacija prve faze gradnje in osvojitve kvalitete proizvodnje poliamidnega filameta je predvidena do konca 1963. leta — pod pogojem, da bomo odobrena potrebna finančna sredstva. Že to pa bi pomenilo velik napredek, kar

din na osebo, po zgraditvi pa bo znašal 5 milijonov dinarjev.

K temu ekonomskemu in finančnemu napredku bodo pripomogli zlasti ugodni lokacijski prostori in uporaba velikega dela dosedanjih osnovnih sredstev; investitor pa tudi razpolaga s 145.000.000 din obratnih sredstev ter z 232 izkušeni delavci in uslužbenci, ki se lahko takoj vključijo v novo proizvodnjo.

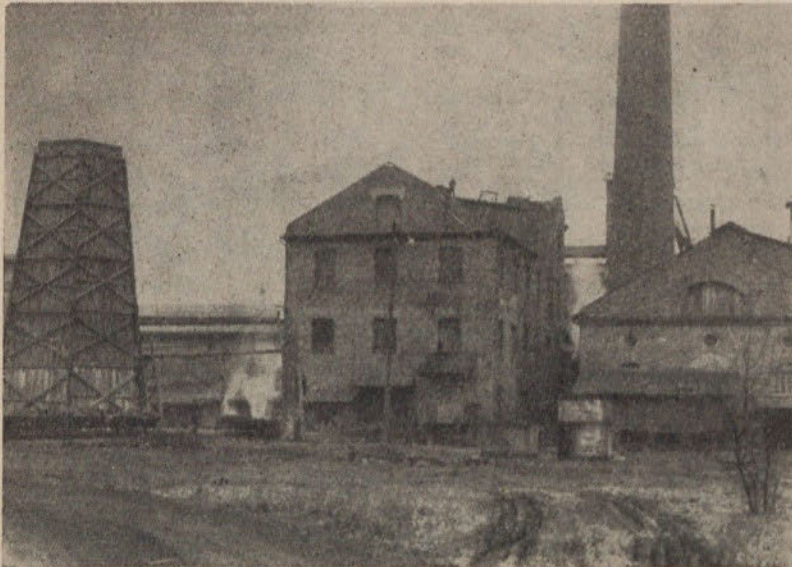
Jugoslovanska tekstilna industrija že dalj časa uvaža poliamidne filamente. Z osvojitvijo te proizvodnje bomo s končnimi izdelki lahko popolnoma zadovoljili domače tržišče, višek pa bi lahko tudi izvažali.

Do sedaj je Jugoslavija zaostajala v potrošnji glavnih tekstilnih

surovin daleč za svetovnim in evropskim povprečjem.

Po predvidevanjih pa lahko leta 1970 dosežemo specifično potrošnjo v Zahodni Evropi. V drugi fazi, ki naj bi jo izvedli v letih 1965 do 1970, bi investitor podvojil proizvodnjo filameta in uvedel proizvodnjo korda in prediva.

Poleg dejstva, da bo nastal v prihodnosti v Mostah nov moderni industrijski center jugoslovanske industrije, pomeni povečano število zaposlenih tudi veliko koncentracijo delovne sile, pri čemer bo podjetje moralo rešiti vrsto vzporednih vprašanj kot so stanovanja, prehrana, skrb za rekreacijo idr. Moščani torej upravičeno pričakujemo izpolnitev zahtevne naloge delovnega kolektiva Kemične tovarne Moste.



Obratni Kemične tovarne ne ustrezajo sodobnim načinom proizvodnje

kapaciteto 700.000 ton letno samo kot polindustrijski obrat. Sedanji obrat moščanske Kemične tovarne so že zdavnaj zastareli, produkcija je vrednost — drastično rečeno — samo še z zgodovinskega stališča. Nova tovarna glinice in aluminija v Kidričevem bo v najkrajšem času krila vse potrebe jugoslovanskega tržišča in odvečne kapacitete celo izvažala.

Tako stoji kolektiv Kemične tovarne pred dvema zahtevnima nalogama: ustaviti dosedanja proces in preusmeriti proizvodnjo. Investitor predvideva zgraditev novega obrata za izdelavo poliamidnih vlaken, pri čemer bi uporabil del dosedanjih osnovnih sredstev in kvalificirano delovno silo. Ta vlakna za sedaj uvažamo in se iz njih izdelujejo nogavice ter pletenine.

nam nazorno prikaže tabela, ki vzporeja obstoječe stanje s prvo fazo izgradnje.

Pred investicijo	Po investiciji	Število zaposlenih	232	443
bruto produkt	1.443.387	3.778.163		
dohodek	253.318	2.164.441		
družb. obvez.	122.895	1.450.993		
bruto plače	92.361	124.662		
obstoječa				
osn. sredstva	592.132	356.450		
investicije	—	2.519.121		
obratna sredstva	145.380	515.380		

Iz navedenega je jasno razvidno, da se bo predvsem povečal dohodek, ki znaša sedaj okoli milijon

Šolska prehrana v naši občini

Svet za šolstvo Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Moste je na svoji seji dne 17. avgusta t. l. imenoval občinsko komisijo za šolsko prehrano.

Komisija spremlja in usmerja delo šolskih mlečnih kuhinj in poslovanje kuhinj v šolskih domovih. Šolske mlečne malice dopolnjujejo domačo prehrano in so najprimernejša pot za dvig hranjenosti naših otrok. Ne trdimo, da niso otroci dobro hranjeni zaradi pomanjkanja hrane, temveč zaradi slabih in neprimernih prehranbenih navad. Analiza prehrane je pokazala, da naša prehrana vsebuje premalo živalskih beljakovin, rudninskih snovi in vitaminov, kar lahko bistveno vpliva na pravilen telesni in duševni razvoj otrok.

Kot primer navajamo, da so bile v 1 mesecu potrošene za malice v naši občini naslednje količine živil: 282 kg mleka v prahu, 840 l mleka, 3966 kg moke, 360 kg sladkornja, 20 kg kakava, 445 kg mesnin, 115 kg marmelade, 188 kg sira in surovega masla, 23 kg rib, 245 l sadnega soka in podobno.

V bodoče je treba pri sestavi jedilnikov še bolj upoštevati potrebe otroškega organizma in primanjkljaj prej navedenih snovi, ter zato v še večji meri trošiti mleko, mlečne izdelke in sadne sokove.

Petkrat tedensko naj bo osnova malice mleko in mlečni izdelki, enkrat tedensko pa sadje oziroma vitamizirani sadni sokovi.

V mesecu oktobru je od skupnega števila 2259 osnovnošolskih otrok prejemale mlečno malico 2189 otrok. V tem mesecu so torej kuhinje izdale 51.991 obrokov.

Zdravstvena služba vedno znova ugotavlja velik vpliv šolskih kuhinj na zdravje in fizični razvoj naših otrok. S to ugotovitvijo je tudi v zadostni meri ugotovljena koristnost in upravičenost šolskih kuhinj ter materialna pomoč ljudskega odbora tem kuhinjam.

V tekočem letu je naš občinski ljudski odbor prispeval za kuhinje štiri milijone dinarjev. Navedena sredstva so se porabila za rezižo, kot plača kuharicam, kurivo, razsvetlavo, inventar in podobno. Navedena sredstva so bila tudi porabljena kot razlika k prispevku staršev, ki za svoje otroke ne plačujejo celotnega zneska. V prvih šestih mesecih tega leta je prispevek služil delno tudi za izboljšanje prehrane. V prvih štirih mesecih tega šolskega leta pa le kot kritje reziže, zato je tudi nekoliko padla pestrost malic. Z novim šolskim letom bo ukinjena mednarodna pomoč, ki je doslej znatno prispevala k izboljšanju in cenenosti malic. Zato postopoma prehajamo na ekonomske cene malicam. Komisija za prehrano predlaga občinskemu ljudskemu odboru, da bi še nadalje kril rezijske stroške in razliko do polnega prispevka socialno šibkim otrokom, starši pa bi plačali dejansko vrednost malice.

V varstveno vzgojnih ustanovah kot sta oba šolska doma in otroški vrtec v Zelenu jami prejemajo otroci zaposlenih staršev kosilo v otroškem vrtcu. Hrana za vrtec se pripravlja v kuhinji šolskega doma Vide Pregarčeve in se prenaša v vrtec. Zato ta prehrana ni povsem primerna tako zaradi jedilnika, ki je prilagojen šolskom otrokom, kakor tudi zaradi prenašanja in večsah pregrevanja hrane. Da bi uredili to vprašanje smo že ponovno urgirali na odsek za stanovniške zadeve in izprazni kletne prostore vrtca, katere bi preuredili v kuhinjo. Vendar v tem prizadevanju žal še nismo uspeli.

Mira Hladnik

Invalidi za svoj praznik

V počastitev 15. obletnice ustanovitve Zveze vojaških vojni invalidov Jugoslavije se je občinski odbor Zveze Ljubljana-Moste skrbno pripravil na proslavo in organizacijo invalidskega tedna. Posebej za to izvoljeni organizacijski odbor je imel nalogo, pripraviti in organizirati invalidski teden. Ustanovljene so bile komisije, ki naj bi pritegnile čim širši krog članov Zveze k sodelovanju na izletu, akademiji, zabavi in pri športnih prireditvah. Občinski odbor ZVVI je dal osnovnim organizacijam napotke, kako naj same organizirajo proslave, izlete, prireditve, obiščejo bolne člane Zveze itd. Za uvod v osrednjo proslavo pa je občinski odbor organiziral izlet v Rog —

bolnišnico Jelendol. Poleg članov Zveze so se izleta udeležili tudi starši sinov, ki so padli v Rogu ali pa se kot ranjenci zdravili v tej bolnišnici. Marsikdo od staršev je tako prvič v življenju videl legendarni Rog, v katerem je njegov otrok daroval življenje za svobodo. Življenje in borbe na področju Rgoa je zelo lepo tolmačil tovariš Lojze, ki ga pozna večina partizanov. Ogladali smo si tudi bazo 20, ob povratku pa še Dolenjske Toplice, Novo mesto in Otočec. Izlet je minil v zadovoljstvu in vtisnil nezaporne spomine vsem udeležencem.

Invalidski teden je bil v oktobru od 12. do 27. Najprej so bila na vrsti športna tekmovanja v keglja-

nju, balinanju in streljanju z zračno puško. Invalidi-športniki so tekmovali s tovariši iz podjetij: SAP, Saturnus, Klej, Izolinka in DSD Slovan. V kegljanju in streljanju so zmagali invalidi z 241 podrtimi keglji v borbeni skupini 6 tekmovalcev in 2855 krogi od 1000 možnih v ekipi 5 tekmovalcev. V balinanju je zmagalo moštvo Saturnusa — invalidi so dosegli drugo mesto. Ekipa, ki so zasedle prva mesta, so dobile lične pokale, za druga mesta pa so bile razdeljene plakete. Tekmovanja so potekala v tovariškem vzdušju in so bile ekipe podjetij prijetno presenečene nad vigranostjo in spretnostjo invalidov — športnikov. Ob zaključku (Nadalj. na 5. str.)

Invalidi za svoj praznik

(Nadalj s 4. str.)

športnih tekmovanj je bila v prostorih Kluba prirejena zakuska, kjer so tudi podelili pokale in plakete. Tov. predsednik Peterk Sterk je v kratkem nagovoru poudaril pomen tekmovanj in se zahvalil za udeležbo tako invalidom kot članom podjetij. Tovariši iz podjetij

jaških vojnih invalidih zadovoljivo in ni nihče prikrajšan v svojih pravicah. Vse to pa dokazuje, da člani Zveze zaupajo v svojo organizacijo in da bodo tudi v bodoče prispevali po svojih močeh vedno in povsod, kjer se bo pokazala potreba. Namen občinske Zveze je in bo, zblížati se in skupaj reševati

Obč. organizacija ZVVI Ljubljana-Moste šteje 354 članov, ki so vključeni v pet osnovnih organizacij. Osebnih invalidi so razdeljeni takole: 84 članov je iz NOV, 16 iz b. AO vojske, 6 pa je mirodobnih. Družinski člani pa so: 104 je vdov iz NOV, 106 staršev iz NOV, 11 otrok padlih borcev in 27 vdov iz b. AO vojske. Člani naše organizacije so vsi zgoraj omenjeni. Na terenu so vključeni najmanj še v eno izmed masovnih organizacij ter

se aktivno udeležujejo družbeno-političnega dela na svojem terenu in občini. Precej članov naše Zveze je v odborih omenjenih organizacij.

Glede na vse to lahko trdimo, da je občinskemu odboru ZVVI Ljubljana-Moste uspelo dostojno proslaviti 15. obletnico naše organizacije in da bo v bodočem svojem delu lahko dosegala prav tako lepe uspehe.

Kos Leopold

Tovarišica Starihova se je poslovila od nas

Več let skupnega dela ljudi združuje v tesno povezano celoto. Takrat nihče ne misli na to, da bo nekoč prišel tudi dan slovesa. Včasih pride ta trenutek tako nenadoma, da se ga človek komaj zaveda. Tako smo tudi mi občutili slovo od tov. Zore Starihove.

Menda v vsej naši občini ni človeka, ki bi se je ne spominjal, vsaj tisti, ki so kakorkoli živeli s šolo. Vsi, ki smo z njo najtesneje sodelovali, jo bomo ohranili v lepem spominu. Zakaj? Bila je osebnost. Mnogo je ljudi, osebnosti pa ne tako veliko. Tako sta jo napravila njena nesebična požrtvovalnost in neizmerna pravičnost. Ko mislimo nanjo, jo najprej spoznamo v času najtežjih preizkušenj slovenskega naroda, v času NOB. Takrat Zora ni premišljala, kaj ji v tem tež-

znala biti nesebična med vojno, je znala biti tudi tedaj, kajti med primorski otroki je pustila košček svojega srca.

Nekega dne pa je tudi zanjo naročil dan, ko je lahko znova zaživela v Ljubljani. Leta 1952 so jo Moščani spet lahko pozdravili v svoji sredi. Tudi tokrat je Zora dokazala, da jih ne more razočarati. Bila je vzorna učiteljica, ki je znala zaživeti s svojimi otroki. Končno jo srečamo kot pomočnico upravitelja Osnovne šole Vide Pregarčeve. Tu je Zora dokazala, da je šola njen drugi dom, tu si jo lahko dobil ob vsakem času — zgodaj zjutraj in pozno zvečer.

Veliko je ljudi, ki delajo, toda vsem delo ne uspe tako, kot je Zori. Znala je biti stroga, a tudi veselo nasmejana, skratka človek,



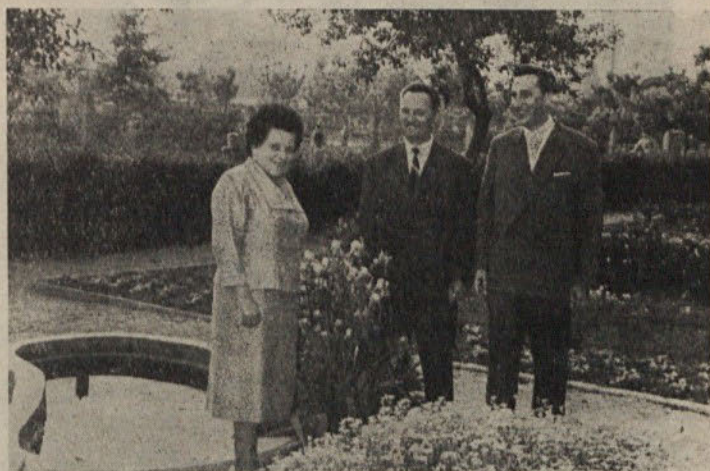
Posnetek s slavnostne seje občinske organizacije ZVVI

so ob tej priliki izrazili željo za nadaljnje sodelovanje in se zahvalili za pozornost, ki jim je bila posvečena pri tekmovanjih.

V dvorani Titovega doma v Mostah je bila 22. oktobra svečana akademija, na kateri so nastopili poleg pihalne godbe moščanske glasbene šole pod vodstvom tovariša R. Stariča tudi harmonikarski zbor in recitatorji. Nastopajoče so invalidi in ostali naši člani toplo pozdravili ter jim dali vse priznanje. V uvodnem govoru je predsednik tov. Peter Sterk poudaril pomen obletnice ZVVI in prikazal doprinos naše občinske organizacije, ki šteje 354 članov in so vsi organizirani. Povedal pa je tudi, da se od tako velikega števila članov v bodoče pričakuje še več, čeprav so napor, ki so jih dali člani v teh letih, že dosedaj kronani z vidnimi uspehi. Člani naše zveze so aktivni v različnih organizacijah in prispevajo svoj delež družbenemu razvoju domovine. Organizacija v občini se je vedno bonila tako za zboljšanje materialnega stanja posameznikov in za usposabljanje osebnih invalidov za rehabilitacijo za samostojno delo, kot tudi za otroke padlih, da s šolanjem in pomočjo pridobe potrebno kvalifikacijo za samostojno življenje. Istočasno je skrbela organizacija za mirnodobnečasne invalide TBC bolnike, da v primeru prenehanja invalidskih pravic ne bi ostali brez sredstev in polklica. Občinska organizacija je preko osnovnih organizacij finančno in materialno podpirala šibkejšie člane, dajala podporo in omogočala klimatsko zdravljenje potrebnim družinskim upravičencem. S pravnimi naveti pri pridobivanju invalidskih pravic posameznikov je mnogo pripomogla, da je lahko upravni organ čimprej izdal potrebno odločbo in nakazal upravičencem invalidske prejemke. Tako lahko trdimo, da je stanje članstva glede invalidske zaštite po zakonu o vo-

probleme vsakega posameznega člana. Akademija je tako v celoti uspela in bo vsem članom ostala v prijetnem spominu.

Za zaključek občinskega invalidskega tedna je bila v prostorih Kluba ZVVI v Malenškovi ulici slavnostna seja občinskega odbora Zveze. Poleg članov odbora so se seje udeležili zaslužni člani Zveze, ki so za aktivno delo prejeli lične diplome. Podeljenih je bilo 35 diplom. Tovariš predsednik je spregovoril o pomenu našega praznika in v občinskem merilu prikazal dosedanje delo ter naloge, ki stoje pred člani v prihodnosti. Opozoril je tudi na mednarodni položaj in na problem gladne vojne, kar vse vsekakor najbolj prizadeva naš invalide, saj smo na lastni koži občutili grozote začne vojne. Povedal je, da se invalidi pridružujemo vsem svobodomiselnim narodom, ki se bore za aktivno koeksistenco in da bomo še naprej stopali po poteh maršala Tita v boju za trajen mir v svetu. V kratkem je razložil gospodarske razmere v novi Jugoslaviji, graditev materialne osnove naše družbe, kakor tudi razvoj socialističnih odnosov med ljudmi, za kar imajo tudi invalidi precejšnje zasluge. Pohvalil je posamezne osnovne organizacije, ki so njih člani že pred obletnico organizirali interne proslave, izlete v partizanske kraje, obiskali bolne člane itd., s čemer so pokazale visoko zavest člana ZVVI. Istočasno se je zahvalil političnim organizacijam v občini ter upravnim odborom, ki so vedno kazali razumevanje do Zveze in jo tudi materialno podprli. Tov. predsednik je zaključil svoj nagovor, naj nam bodo doseženi spodbuda za nadaljnje delo pri graditvi socialistične domovine. Seji so prisostvovali tudi predstavniki upravnega odbora občine in okraja, predstavnik OO ZVVI Ljubljana in zastopniki občinskih političnih organizacij. Po razdelitvi diplom je bila zakuska.



Tov. Starihova v družbi z ravnateljem tov. Trobišem in predsednikom šolskega odbora

kem času utegne škodovati, temveč je nesebično krenila na pot žene — revolucionarke, ki jo je končno pripeljala v koncentracijska taborišča. — Vojne je bilo sicer konec, Zorinega dela pa še ne. Izmučena in polna domotožja je znova sledila klicu domovine. Tokrat jo je vabila slovenska Primorska — Trst, ki je željno čakala na prve slovenske besede v šolah. Kot je

na katerega si se lahko zanesel. Žal danes takih ljudi še ni veliko, čeprav želimo, da bi jih bilo čim več.

Se marsikaj bi lahko napisali o njej, nikoli vsega, kajti za delo, ki ga je opravila, je včasih beseda premalo. Ko odhaja v zaslužni pokoj, ji vsi želimo prijeten oddih in ji obljublamo, da se je bomo vedno radi spominjali.

**Uredništvo
Moščanske
skupnosti**

čestita ob Dnevu Republike
29. novembru vsem bralcem
in sodelavcem

Slovanovi rokometiši na pravilni poti

V nedeljo 13. novembra je bilo z zadnjim žvižgom sodnika zaostale tekme republiške rokometne lige Slovan:Odred (končala se je s tesno zmago Odreda 16:14, prvi polčas 9:10), uradno končano prvenstveno tekmovanje v rokometu v letu 1960. V vrtincu številnih tekem in zagrizenih borb za točke in gole, ki so veljale za razvrstitev v republiških ligah, sta sodelovali moška in ženska ekipa RK Slovan. Obe moštvi sta zastavili vse svoje sposobnosti in vso svojo voljo za čimboljšo razvrstitev na tekmovalni razpredelnici. Uspeh ni izostal. Proti pričakanju je moška vrsta zasedla v jesenskem delu sezone 1960-61 tretje, ženska pa drugo mesto.

V 1. 1960 so rokometiši Slovana prehodili naporno pot. Kot prvak republike za tekmovalno sezono 1959-60 je ženska ekipa med drugim sodelovala v Tuzli junija letos v kvalifikacijskem tekmovanju za uvrstitev v zvezno ligo, medtem ko je moška ekipa resno posegala v odločilne spopade za čimboljšo razvrstitev na tekmovalni lestvici.

Slovan ima v svojih vrstah šest moštev, v katerih je včlanjenih 88 fantov in deklet. Strokovne vadbe vodi štiri trenerji, pri delu pa jim pomagajo tudi aktivni igralci. V klubskih vrstah se močno čuti pomanjkanje odbornikov. V zvezi s tem in pa glede na številne dosežane uspehe, težave in nevšečnosti smo popravili maloštevilne odbornike in trenerje RK Slovan za nekaj besed v zvezi z delovanjem kluba.

Predsednik kluba tov. ing. Radi-savljevič: »Mali rokomet je raz-

pa je mali rokomet pustil za seboj tudi številne vrzeli. Gre predvsem za počasen in maloštevilen dotok odbornikov, ki jih v lastnih vrstah močno pogrešamo. Pionirji in mladinci, ki so že pred leti začeli igrati mali rokomet, ga igrajo še danes kot člani in ga bodo igrali še nekaj let. Ko pa bodo prenehali igrati, se bodo morda vključili v trenerske in sodniške vrste, nekaj pa jih bo verjetno delalo v klubu kot odborniki. Do tega časa pa bodo vrste odbornikov v našem klubu razredčene; to bo hromilo hitrejšo rast kluba. Menim, da bi morali zainteresirati vse tiste, ki bi lahko kakorkoli pomagali pri delu v našem klubu, saj je dosedanje delo slo-nelo le na trenerjih in na dveh odbornikih.

Glede razvrstitve naših moštev na lestvicah smo lahko več kot zadovoljni, le od ženske ekipe smo zanesljivo pričakovali osvojitve prvega mesta. Za nadaljnjo rast klu-

sredno vplivali tudi na vzgojo bodočih odbornikov in gledalcev.

Odnos društvene uprave do rokometnega kluba je pozitiven. Deželi ni smolestranske pozornosti in materialne podpore, ki v glavnem

nici bomo začeli takoj, verjetno pa bomo sodelovali v »zimski ligi«, ki jo bo organizirala »Športna stava« iz Beograda in v katero bodo vključena boljša rokometna moštva na relaciji Beograd-Zagreb-Ljubljana.



Moška ekipa RK Slovana. Na skrajni levi trener tov. Češnovar

zadostuje za nemoteno udeležbo v rednih prvenstvenih tekmovanjih. Tudi odnosi do drugih klubov so tovariški.

Tehnični vodja kluba tovariš Bogdan Šturm: »Glede discipline v klubskih vrstah, zlasti v moški ekipi, smo v glavnem zadovoljni. Kar zadeva kakovostno rast našega kluba, lahko pričakujemo, da bomo v bodoče imeli večje uspehe, če bomo naše delo zasnovali na širši osnovi, če bomo imeli kvalitetnejše rekvizite (žoge in podobno) in če bomo dobili potrebne naprave na igrišču (razsvetljava in pomočno igrišče). Številne druge nevšečnosti, s katerimi se od časa do časa srečujemo v težnji za dvig kakovosti rokometna pri našem klubu, bomo

To bi bila ugodna priložnost, da bi naši fantje pridobili nekaj več izkušenj, kar je važen pogoj za nadaljnje napredovanje. Pričakujem, da bomo tudi v pomladanskem delu prvenstvenega tekmovanja dosegli enak uspeh kot v jesenskem.

Trener ženske ekipe tov. Marjan Zaplatil: »V klubu delam že nekaj let in skupaj z ostalim članstvom delim prijetne ure številnih uspehov posameznih moštev. Prijetno je doživljati vidno rast posameznega člana našega kluba, ki iz pionirja in pionirke prerašča v mladince in mladinko ter člana in članico, pri tem pa tudi vedno napreduje v kakovosti. To je največja spodbuda trenerju za nadaljnje delo, za iskanje novih poti k večjim



Rozmanova in Štokljeva sodita med najboljše igralko v Sloveniji

meroma mlada športna panoga, ki je zaradi svoje dinamičnosti, manjšega igrišča, mikavnosti in drugih pozitivnih lastnosti kaj hitro osvojila šolsko mladino. Razumljivo je, da je iz množičnosti hitro naraščala kakovost. To lahko občutimo v lastnih vrstah, kjer so naši mladi fantje in dekleta z marljivim delom in vestnimi pripravami v kratkem času dosegli zavirljivo kakovostno raven. Kot mlada športna panoga

ba je nujna povezava s šolskimi športnimi društvi, v katera bomo pošiljali naše trenerje in vaditelje, ki bodo mlade dijake usmerjali v skrivnosti malega rokometu. V naših vrstah nimamo namreč pionirjev in prav zaradi tega je treba navezati trdnije stike z dijaki po šolah, koder bomo lahko na množični osnovi črpali kakovostne mladince in bodoče člane za naš klub. S takim načinom dela pa bi po-

LESTVICA MOŠKE LIGE

Odred	9	8	0	1	232:151	16
Rudar	9	7	0	2	147:114	14
SLOVAN	9	6	0	3	155:133	12
Krim	9	4	2	3	140:107	10
Mladost	9	5	0	4	157:167	10
Branik	9	4	1	4	171:157	9
Kovinar	9	4	0	5	117:141	8
Brežice	9	3	1	5	137:170	7
Svoboda	9	2	0	7	131:190	4
Olimpija	9	0	0	9	94:180	0

LESTVICA ŽENSKE LIGE

Drava	7	7	0	0	63:25	14
SLOVAN	7	6	0	1	46:29	12
Svoboda	7	5	0	2	52:32	10
Črnomelj	7	3	1	3	37:41	7
Koper	7	2	2	3	46:38	6
Mladost	7	2	0	5	54:37	4
Rudar	7	1	0	6	20:66	2
Steržič	7	0	1	6	26:63	1

sproti odpravljali ter tako skušali ustvariti vzoren kolektiv. Na koncu lahko omenim, da je moška ekipa dosegla letos svoj največji uspeh, za kar ima največ zaslug trener tega moštva tov. Češnovar. Očitno je, da nas je ženska ekipa tokrat razočarala - njene zmogljivosti so večje, kot so izkazane na razpredelnici.

Trener moške ekipe tov. Češnovar: »Resnost naših fantov na rednih treningih, na tekmah in pri ostalem klubskem delu je veliko jamstvo, da bomo tudi v bodoče dosegali uspehe. Z udeležbo na treningih sem zadovoljen, z uspehom v tekočem tekmovanju pa še posebej. Z zimsko vadbo v telovad-

uspehom kluba kot celote. V jesenskem delu tekočega prvenstva so dekleta v prvem srečanju z igrala precej slabše kot sicer, nato pa so se popravila. Ob zaključku prvenstvenega tekmovanja zanesljivo pričakujem osvojitve prvega mesta, nato pa se bomo resno pripravljali tudi za kvalifikacijsko tekmovanje.

Tako torej menita oba odbornika in dva trenerja RK Slovan. Ne dvomno so še druge težave, ki pa jih bodo sami rešili. Iz izjav izzveneva velik optimizem, velika napoved za še bolj organizirano delo v klubu, za vidnejšo kakovostno rast itd. Da bi razumeli dosedanje

(Nadalj. na 7. str.)



Skupni sestanek odbora RK Slovan s trenerjem in kapetanoma moške in ženske ekipe. Z leve proti desni: Janez Virk, teh. v. Šturm Bogdan, trener Česnovar, predsednik RK Radisavljevič in Marjana Rotar

SLOVANOVI ROKOMETAŠI na pravilni poti

(Nadalj. s 6. str.)

delo in rast kluba, naj omenimo še tole: Pri Slovanu so začeli l. 1949 igrati veliki rokomet, l. 1952 pa je klub prenehal delovati. Šele v sezoni 1955-56 je klub ponovno zaživel, tokrat pa so začeli igrati mali rokomet. Začelo se je v najnižjem razredu — v okrajni ligi, kjer so dekleta in fantje osvojili v svojih skupinah drugo mesto in se uvrstili v consko ligo. V tej ligi je bila moška ekipa četrta, ženska pa druga in sta se obe uvrstili v republiško ligo. V republiški ligi so dekleta predlanskim osvojila šesto, lansko leto prvo, letos so trenutno druge, moški pa so bili predlanskim sedmi, lansko leto šesti, letos pa tretji. Tekoče prvenstvo je potekalo v znamenju vidnega vzpona moške ter slabšega starta ženske ekipe. Na tekmovalnih razpredelnih je moči videti prizadevanje obeh vrst.

Na koncu naj omenimo še nekaj

imen zasluženih rokometišev Slovana. Rotarjeva, Stokljeva, Megličeva, Anderletova, Rozmanova in druge igrajo mali rokomet pri Slovanu od svojih malih nog, enako tudi fantje Kampjut, Strukelj, Virk, Pirc in drugi. Nadanjeni vratar prvega moštva Albreht je predlanskim prestopil v najboljši slovenski rokometni klub ljubljanski Odred in tam nastopa z velikim uspehom, Eden najzaslužnejših, ki je vložil v RK Slovan mnogo truda, sposobnosti in iznajdljivosti, ki je bil v začetnih korakih kluba hkrati vzgojitelj in igralec, tehnični vodja in odbornik, je nedvomno sedanji tehnični vodja kluba Bogdan Šturm. Delal je povsod in ob vsakem času, zaradi njegove nesebičnosti pri delu pa je kljub hitro preraščal iz majhnega kolektiva v vzorno organizacijo. V današnjih pogojih je vsekakor lažje delati, saj je klubsko delo v celoti postavljeno na trdnije temelje.

3 vprašanja dvema kapetanoma

Kje so vzroki uspeha moške in kje vzroki neuspeha ženske ekipe v tekočem prvenstvu?

JANEZ VIRK, kapetan moške ekipe: »Letošnji uspeh je posledica dolgoletnih in sistematičnih priprav, ki smo jih začeli s trenerjem Zaplatilom, dokončno pa izoblikovali s Česnovarjem. Sedanji trener je spretno združil vse razpoložljive sile in sposobnosti igralcev in moštvo je predstavljalo dobro pripravljeno celoto. Uspehi so zato bili tako rekoč po sebi razumljivi.«

MARJANA ROTAR, kapetan ženske ekipe: »Za naše moštvo je drugo mesto precejšnji neuspeh. V zroki neuspeha so predvsem v nerestnosti nekaterih deklet, ki niso redno hodile na treninge in jih je bilo treba prositi tudi za nastope.«

Kdo se je najbolj izkazal v je senskem delu?

VIRK: »Vsi fantje so se trudili, med najzaslužnejše pa sodijo Djuraki, Bogataj, Pirc ter od mlajših Golja, Artenjak in drugi.«

ROTAR: »Menim, da ima naj več zaslug za osvojen drugo mesto naš trener Zaplatil. Ukrenil je vse potrebno, da bi obdržal enotnost moštva, kar je bilo nujno glede na že omenjeno nerestnost nekaterih deklet.«

Katero mesto bo ekipa Slovana osvojila na koncu prvenstva?

VIRK: »Če bomo med zimski mi pripravamiboljšali zmogljivost vseh igralcev, se bomo obdržali na tretjem mestu.«

ROTAR: »Osvojitev prvega mesta je odvisna od več faktorjev, najvažnejša pa sta temeljite zimске priprave in resnost deklet.«

Srednješolsko rokometno prvenstvo

Športno društvo VI. gimnazije Sloga se je udeležilo srednješolskega rokometnega prvenstva. Zrebnas je uvrstil v drugo skupino, v kateri so bila še štiri društva. V predtekmovanju smo s hitro in ostro igro premagali vse nasprotnike. Uvrstili smo se v finale; tam pa smo se srečali z ekipo II. gimnazije, prvakom prve skupine.

Z drugo gimnazijo smo se pomerili v deževnem vremenu na rokometnem igrišču v Tivoliju. Moker teren in spolzka žoga sta zelo vpli-

vala na dogodke na igrišču. Naše moštvo je bilo tehnično boljše toda pri streljanju na gol nismo imeli sreče. Vratar II. gimnazije je nekajkrat odločno posredoval in tako rešil svoje moštvo poraza. Če bi uspeli realizirati vse tri dosojene sedemmetrovke v našo korist bi lahko zmagali, vednar je tudi drugo mesto velik uspeh v tako močni konkurenci. Tekmo smo izgubili s tesnim rezultatom 7:5 v korist II. gimnazije.

Športne novice

● Občni zbor šolskega športnega društva je bil 14. X. 1960.

● DŠD Slovan je razpisal tekmovanje za srednješolske aktivne v košarki, rokometu, malem nogometu in atletiki.

● V treh klubih DŠD Slovan deluje skupno 14 trenerjev in vadiateljev.

● V DŠD Slovan so včlanjeni 4 klubi — rokometni, košarkarski, nogometni in kegljaški. Vsi ti klubi tekmujejo z 18 moštvi, včlanjenih pa je 120 članov, 83 mladincev, 22 pionirjev, 28 članic in 42 mladink.

■ Pred nedavnim je bil skupni sestanek Sveta za telesno vzgojo in Občinske zveze za telesno vzgojo v Mostah. Na sestanku so razpravljali o številnih problemih telesne vzgoje v občini.

● Občinski sindikalni svet Ljubljana-Moste je organiziral številna športna tekmovanja v počastitev Dneva Republike. V nogometu tekmuje 7 moštev, v odbojki 7, kegljanju 9, šahu 12, namiznem tenisu 10. Sodeluje skupaj 16 podjetij s 424 tekmovalci.

■ Uprava športnega parka Kodeljevo predvideva izgradnjo vsestransko uporabnega igrišča, na katerem bodo lahko igrali košarko, odbojko, mali rokomet in mali nogomet. V zimskih mesecih bi lahko ta prostor pripravili drsalcem za drsanje na letu. To je vsekakor rečkost, ki bi jo lahko posnemala tudi druga društva.

■ Konec oktobra je bilo ustanovljeno na VI. gimnaziji v Mostah novo šolsko športno društvo Sloga.

Ustanovni občni zbor LT

27. oktobra je bil v sejni dvorani ObLO Ljubljana-Moste ustanovni občni zbor Ljudske tehnike za našo občino.

Predstavniki iniciativnega odbora je najprej poročal o že izvršenem

Med razpravo so diskutanti poročali o delovanju več društev oz. klubov Ljudske tehnike, ki že obstojajo v moščanski občini. Nekateri so imeli že prav lepe uspehe. Med najaktivnejšimi je avto-moto



V diskusiji je sodeloval tudi sekretar Obč. komiteja tovariš Puhar

delu, nato pa podrobno nanizal naloge, ki stoje pred novim odborom oziroma pred celotnim društvom.

Program predvideva organizacijo in razvoj tehnične kulture povsod, kjer je to mogoče. V društvih, klubih ali krožkih bi organizirali politično dejavnost na vseh področjih tehnike, primerna strokovna predavanja in seminarje pa bi to dejavnost tudi teoretično dopolnjevala ter poglobljala. Posebna skrb naj bi veljala tehnični vzgoji naše mladine.

sekcija, ki bo postala že letos samostojno društvo. Seveda nastajajo tudi težave; treba je poiskati primerna sredstva za uspešen razvoj, nastaja vprašanje prostorov itd.

Novi odbor čakajo torej važne in odgovorne naloge! Kos jim bo s pomočjo vsega članstva, z mobilizacijo občinske skupnosti in predvsem s svojo iznajdljivostjo in delavnostjo.

Dolga je bila pot

Veliko obmorsko mesto... Ulice so bile mračne in puste. Le tu in tam je svetila luč. Pesem brzostrelk in pušk je nenadno spremeniла svojo jeklenost in surovost. Nič več po načrtu. Igriva in razposajena, kot da se hoče oddahnuti od krvavega dela je pisala svojo svinčeno pot kot rdeč žarek v temno nebo. Marsikdo je s strahom in z grozo spraševal: »Kaj je? Se ne bo konca? Spet boj?« Ne, ne, ta pesem je naznanjala konec. Zato so bili streli pušk in brzostrelk brez načrta in razposajeni. Želja vseh je bila tako močna, da so hoteli izkričati v temno noč z žarečimi žarki: »Konec!«

Konec... Kriki, pehanje napol nagih in sestradanih teles se je gnetlo skozi vrata barak. Nosila jih je nevidna moč, ven, pod zvezdasto nebo v... Kam? Nič ni vprašal kam, le ven, svobodno ven, brez ostrih, brezčutnih ukazov z biči in laježev psov. Radost jih je silila v smeh in jok: »Živ v svobodi!«

Klečal je in solze so mu polzele po uvelim licu. Iz prs se mu je izvijal stok. Tokrat stok mladega srca, ki je prekipeval. Ni slišal krika množice, ni videl rešitelja, ni slišal udarce sekir po bodeči ogradi, ki jim je toliko let zapirala pot. Bil je preslab in utrujen. V to mlado klečečo tejo se je bila prikradla zahrbtna bolezen. Vendar misel na konec trpljenja in osvobodjeni dom, mu je dvigala moči. »Domov, domov, čimprej domov!«

Skrivoma je ogledoval nizke in lahke čevlje kot takrat, ko mu jih je oče kupil za novo leto. Popravljaj si je obleko, ker mu je ohlapno visela na telesu. Ni se mogel privaditi, da mu vojaški opasač ne stiska več pasu. Posilil ga je smeh, ko se je zalotil, da mu roke nerodno opletajo. Kam bi z njimi? Kam bi?... Kakšen utrinek. Poglobil se je v misli: »Kaj sedaj? Odpustili so me iz vojske. Nisem več potreben. Čudno.« Oko mu je zajelo ulico in ljudi. Korak mu je postal trdnjši in hitrejši. »Ne, ne, kje pa. Saj vem. Se ni konec. Samo drugače...«

Topel dom... Radost materinega pogleda je kalila skrb. Opazil je to. Odmikal je obraz in skušal zapeti kot nekoč. Glas ni bil trden. Čutil je, da laže njej in sebi. Dopoldne mu je pri prostovoljnem delu bilo slabo. Zavedel se je, ko mu je tovariš s skrbjo ponujal

okrepčila. Vendar ni mogel on, ki je po kapitulaciji Jugoslavije med prvimi na svojem terenu vodil akcije prav z njim, drugače mu odgovoriti kot: »Nič ni, to je samo tako prišlo. Hvala.«

Prej še ni čutil take tesnobe v prsih. Zakaj to? in ravno zdaj, ko je potrebna pomoč slehernega.

Naslednji dan so ga odpeljali v bolnico.

Po predavanjih na fakulteti je vodil sestanek terenskega odbora. Zvečer je sodeloval v razpravi pri masovnem sestanku. Pozabil je na vprašanje, kaj zdaj. Tok množic in kopica načrtov za delo so ga vsega prevzeli. Nad vsemi je bdela misel na bližajoče volitve. Te morajo kronati pot začetne borbe za osvoboditev. Razen posameznikov, ki so skrivaj upali, da je slučajen ne-ljub privid, so ljudje kot živa reka strnili svoje želje v en sam utrip. Zdelo se mu je, da je ves narod velika zadruga, kjer vsak po svoji poti in močeh žrtvuje sebe za skupno skrb.

Določili so ga v volilno komisijo.

Še tri dni do volitev.

Nestrpnost so brali tudi v njegovih upadlih očeh. Na vprašanja so mu morali odgovarjati, kar se da živo in nazorno. Zdaj ta, zdaj oni, z zadržanim jokom. Vedeli so, da j eto njegov zadnji utrip. Misel na dom mu je splahnela, ostala je le misel, njemu najbolj živa in trdna, misel o velikem domu, ki mu je zrasla v času njegove borbe in trpljenja. Drhteča roka je iskala oporo. Dvignil se je visoko nad blazino in z drhtečim glasom zapil: »Živio Tito!«

Teža telesa je obležala na rokah očeta, matere in sestre.

Kup volilnih listkov se je pred njim nižal, ko je z napetostjo prešteval glasove. Nenehoma so prihajala poročila iz drugih terenov in volišč. Povsod radostne vesti. Na ulici se je oglašala pesem. Skupine ljudi so nestrpno izpraševale o izidu volitev. Dvom jim ni bil v mislih, le nestrpnost. Stopil je na ulico, vključil se v krog plesalcev, ki so si s pesnijo »O Titu« dajali ritem plesu. Pel je na glas, v duši pa mu je sijala misel na republiko, zmago in lepše življenje.

Ta dan mi je močno ostal v spominu, ker je bil lep, čeprav je nosil tudi pekočo bol v sebi.

Dana Valič

Združeno podjetje TEOL-OLJARNA

tovarna pomožnih sredstev, sintetskih pralnih surovin in jedilnih olj. — Ljubljana, Zaloška 54

čestita ob 29. novembru, Dnevu republike

Nudimo po najugodnejših cenah svoje kvalitetne in standardne proizvode, s katerimi smo osvojili tržišče po vsej naši državi.

Proizvajamo in nudimo vse vrste tekstilnih in usnjarskih pomožnih sredstev - kemikalij, osnovne surovine za proizvodnjo detergentov, medicinalno in tehnično laneno in ricinusovo olje, laneno beljeno olje, Dericin in emulzijsko pasto, lanene in ricinusove pogače ter ricinusove firneže.

Za kvaliteto naših izdelkov jamčijo naši moderni laboratoriji v katerih svoje izdelke sproti kontroliramo.

Za vsa pojasnila, za brezplačne vzorce, cenike in prospekte se obračajte na komercialni oddelek tovarne.

Ponosni na dosežene uspehe, sadove zavestnih prizadevanj, in zavedajoč se velikih nadaljnjih nalog, ki jih bomo z nezmanjšanim zanosom še nadalje nesebično izpolnjevali, izražamo

OB 29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE

vsem delovnim kolektivom in drugim delovnim ljudem pristrčne čestitke in najlepše želje v korist naše socialistične skupnosti

SATURNUS

tovarna Kovinske embalaže, Ljubljana

Združeno podjetje TEOL-OLJARNA

Ljubljana

INDOS

industrija obdelovalnih strojev, Ljubljana

TOTRA

Ljubljana, Zg. Hrušica 14

JAVNA SKLADIŠČA

Šmartinska cesta 152 a

SATURNUS

TOVARNA KOVINSKE EMBALAŽE - LJUBLJANA-MOSTE,

Ob železnici 16 — Tel. 33-665 — Žiro rač. pri NB 600-11 1-601

— Brzjav: Saturnus Ljubljana

Proizvaja:

Raznovrstno pločevinasto embalažo za prehranbeno, kemično in farmacevtsko industrijo iz črne, bele in alu-pločevine — Artikle široke potrošnje: kuhinjske škatle, pladnje, igrače, razpršilce itd. — Dele za avtomobile in bicikle: žaromete vseh vrst in svetilke, zgoščevalke, avtoogledala, žaromete, zvonce in zgoščevalke za bicikle — Elektrotplotne aparate: kuhalnike, peči in kaloriferje — Litografirane plošče in eloksirane napisne ploščice

SLOVENIJALE

podjetje za izvoz lesa in lesnih izdelkov

Ljubljana, Beethovnova 11

TEL. 23-931-40

TELEX: 03-112

čestita vsem delovnim ljudem ob 29. novembru